

ЭБЭРДЭ, МАХТАЛ ТЫЛЛАРЫН АНЬАБЫН

Бийлэл сэтгэннээ 13 хүнээр Сахабыт сирин бастагы Президентэ Мухомил Ефимович Николаев 75 саагын туулла. Күнн 1937 сылаахаа Ордсоникидзевский аройуон Актмен нэхилдзээр күн сирин көрбүтэ.

Михаил Ефимович – саха нуруутун
царькай лидера, духуобунай наставнига,
Сахабыт сирэ сайдарыгар тутуунан да кэм-
кэмнээт улахан оголгоох биэр кизэ туттар
уонна улаханнык махтанар салайааччыбыт.
Кипи төрөөбүт дойдутун тутулар дыһунна-
ах үлэтин бүтүүн өлөөн анаабыт ытык

мааны киhibит. Биллгит Росси кэрг киллгитгэр хотугу сирдэр, чуолаан Сахабыт сирэ сайдар онкулун, ииники кэскилин комүскүсэччи, иигэриэһин туруулаһааччы Государственный Дума депутата буолан үлэтин сыйлаар.

Бастагы Президентимит Михаил Ефимович Николаев Чурапчыга элбэри огорбутун ыгыстыгы, махтана бөлүөтүнбиз. Улууспуттар Чурапчы дьонун - сэргэтин кылга көрсөөрү элбэхтэ сылдыбыт салаяаччынан, Чурапчы сайдарыгар үлэ - хаммастатимин сүрүшээрү үгүстэ муннахтаабыт кийинэи буолар. Хас кэлэи бардаҕын ахсын билигини, чурапчылары, атын улуустарга холобур оҕостон кыэн тутта кэлсирин истинник сыанаалыбыт.

Бастагы Президентийг Михаил Ефимович дыоушнаах үлэтинэн, салайааччы муу-дараһыан, зорутун туһугар кыһамшы-тыһан бар дыонун ыстыктабылын ыһан ыл-быг Саха Саярына буоллара. Билэти Чурап-чы дыоно Аан Даржаамытын үбүлүйдэххэ кэрэ-буһа түгэннээн иһиттик - истигник эбэрэллэрэн. Саха сириг алмааһыны кы-таанах доруубуһа, дыоушнаах үлэтээр үтүө сиппийилэри багарыаһын. Бар дыонун ыстыктабыла, махтала куруук куус - номо буола, араҥачылыгы сырыттын дээн күн сириг үтүө алдыһын аһаһалар.

Улаусгаары киш библиотекта аагар саалатыгар Михаил Ефимович Николаевка анамның киниге быһаарката бу надирэ устата улашса. Күндү улууспут олохтоохторо, ордук ыччат отто кэлэн сылдыһың, бастагы Президентимиз туһунан билиһиң – көрүң, киһи сырдык санаатың, чопчу этимэлэриң илэриниң.

Афанасий ЗАХАРОВ.

НЭҢИЛИЭК САЙДЫЫТА — ҮЛЭ СОРУГА

Сэтгэлхүй 12 хүмүүс Мугудайдаары Сыныгаланг нэгдлэг нэхлэвчлэл итгэлийн ылан үнэс тэсүлүн талынхыг бахылыг Кузнец Илюкентийн Пермяков уйна депутаттар дуоһунастарыг кээрэр бэлэс күлээрэр ынхылылаах ыдлылтар, олохтоохтор мүхүлүлүл.

Мантайһынан, бидең турар, баһылыһа, депутаттарга дастабырыаннаһыларын туттардылар. КИПермлюков "Бар дөңгүм, нәһиликким сайдыһылары туһутар бары сатаһыбын, күөсүгүн-уохсун ууран туран күөккө үлөһөм" дигэн аңаһыларын Мутулайын дөңгүл иһигэр эттэ-тыһына. Ол кэһнэ аал уоту арыһаах алаадыһынан айах тутан, сахалыы сиринкэн эттэгүгэ буолууну, таһаарыһаах үлэһи-хыһаһы, бизэ туругу көрдөһөн Айаһыларга алтыс аһаһылар, аһаһылар кыргыттар кэлбит баалдыһыттары уохтаах кыһаһынан, алаадыһынан күндүлэттиһэр.

Кузьма Ишюкеевич, депутаттар инициативалары үчүн үлкөсүзөтөр үрдүк сыйлына эри-
батур туран эрдик тылларына улуус Муңьадын председател ВВГ уула, Чу-
ралчыгаа физический культура уюна спорт институтун ректора ИИГотав-
цев, "Чуралчы" ТХПК генералнай директор А.Т.Ноговицын ода, эгилер.

Онон кэлэр "Манчаары оюнчууларын", Тыл сирин сылын көрсө Мугудай нэлүмүгө сайда, тутка, кээркэйт, санга тутуулар дээндэйт турдулар диир бага санаабын түгүлбүн.

Наталья ПУХОВА.

ҮЛЭЛИИРГЭ - ХАМСЫЫРГА БИГЭ БЫҢААРЫНЫЫЛААХТЫК

Бу ий 16 күнүгэр улуспутутар тыа хаһаайыстыбатын үлэлэринэн дьарыктанааччылар профессиональ бйрааһынньыктарын бэлитиэхтэрэ. Бу тэрээһининэн сибээстээн, улус дьаһалтатын тыа хаһаайыстыбатын управленистын начальнига А. С. Филатовтан кыстыкка киирип, тыа хаһаайыстыбатын производствотоһун билигини тургутун туһунан бййгталаастык.

– Проффессионалнай быраанынны-
ыккыттын тус бэйэдин уонна улуустут
бу салаанан дьарыктанааччыларын
эбэрдэлэбин, бу дьоро күн туох дааһал-
лар буолалларын аарааччыларга би-
лэтиннээн ээ.

– Сынганга ыгтыллар бырааһыны-
мыллыгы үтөс курдук тыа хаһаайыс-
тыбын бородуужуулатын атыы-эргин
дыарбангата ыгтыллар. Быйыл бу ды-
арбанга 10 чаастан Кластернай сайдыы
зонатыгар “Чурапчы” ТХПК ралыгар
ыгтыллылар. Итиннэ эт, этинин сироху-
тар, үүттэн сирохулар, балык арааһа,
күһүнүгү хомуур үүнээһи о.д.а. атыла-
ныхтаа.

10 ч даахтай мууныхтайр саала-
тыгар "Курааны утары охсууу,
үүнүүү үрдэти нымалара" семинар-
мууных ыгыгышыага. Окуула орло-
рун техническый куруһуоктарын быыс-
тапкалара туруорулууга. Итөөз тыа
хаһаайыстыбатын үлөөтэрин чапчэтиэ
туһуламмыт орлор араас олоһуктара
көрдөрүлүөхтэра 2 чаастан "Айылыт"
Култура уонна духубуна сафды ки-
инигэр тыа хаһаайыстыбатын үлөөтэ-
рин кулутэр аанаммыт үөрүүлэх чаас бу-
олууга. Программага эрдэлэр, кэрааа-

далар, бырааһынньыктаагы концерт. Итиннэ эдэр фермердэр конкурстара ыһтыллыҥа.

Улууспут дьонун бу дыһаларга кэлэн актыбынайдык кыстаргытыгар ыгырабыт.

— Кыстыкка хайдах бэлэмнээх кинр-
либарт?

— Кыстыкка бөлэмненинг мизстэр 21262 тоннаны, мобилнай этэрээттэр 10706 тоннаны оттоотулар. 5222 тонна оту дуогабардаһан атыылаһылыһна. Бүтүлгү туругунан улуус тас өттүтэн 6700 тонна от мизстэтигэр кэллэ, үлэ салгыы барар. 8000 тонна от өрүс суола аһылыһынарына таһылыһа. Сүөһүлэхтэр от таһылан кэлэр дизри сир отунан хааччымалларыгар атастаһы баһаһыанһыата оһоһуллубута. Үгүс нэһиликтэр сөһтө дыһанһылар. Холобур, Тэлэй нэһиликтэ "Хатас" агрофирманы кытары дуогабардаһан атастаһыны тэрийкэ, 300 тоннаны аҕалан туспа чөмөхтөһөн нэһиликнэтигэр юм төһө оттоодуттан көрөн түгэтэр баһаһыанһыны олохтоото. Республика страховой фондатыттан 380 тонна комбикорм, 100 тонна зернофураж кэлэн түнтэтиллээ. "Сайсары" рынок иөгүө субсидиялаах комбикорм атыылаһылар баһаһыанһыата олохтонно. Комбикорм сыаната-1 кг 11 солк, фураж-10 солк. Нэһиликнэ атыылаһыга 30 бырыһыан абанса толүүр. Кыстыгы туораһыны тэрийкэ улуус дыһалтатын оперативнай штаб тэриппэ. Начальник улуус баһылыга С. И. Яковлев Штаб искикэ муннахтаата. Кэлэр муннаахха сыһы кыстыгы бөһтүрүһкэ корулүүгэ. Сүөһүлэр барыта 2500-ккэ хотонго кыһан тураллар.

– Бодьылы кыстыаска төһө суоһу.

СЛАНГЫ ИМПУЛЬСНО-УПРАВЛЯЕМЫХ

– Кыттыкка сэтими 1 күнүзөдө тургунан 29372 сүөһү, ол иһигтэн 1094 ынах кыран турар. Былырын 3199 сүөһү, ол иһигтэн 10527 ынах баара. Сүөһү ахсаана арытааһына быйыл сүөһүнү өлөрүү эрдэ түмүктэммитинэн быһаарыллар. Былырын бу көмөгө забой бүтэ илэк этэ. Онон өлөрүлүөхтөө сүөһүлэр статистикага көрдөрүлүө сыдыллар. Сыгы ахсаана 19941. Былырын бу көмөгө 21937 этэ. Войница өлөрүү түмүктэннэ. "Чуралчы" ТХПК-ны кыстары эдэр сүөһүнү интенсивнай уотууга (откормага) туруорбут хаһаайыстыбалар 2000 сүөһүнү туттардылар. Итин таһынан 60 убаһа туттарылына. Быйыл кыһын эмиз бу ньыманан 3000 көрүнгэ эдэр сүөһүнү откормала туруорар.

– Субсидия төлөнүүгүй туһулан бм-дүүнээр эрх.

- Республика Президенты Е. А. Борисуев 2012 сүүл баялаган үйлийн 27 күнтүмүдү 1644 №-дээх Ы.Башарынан бырайал ынах тоботуттар 6 тың, калэр сылта 10 тың солк төлөнүүхтээх. Итинин Правительство сэттинныи үйга баар ынахха толүүргэ дыһал таһаарбыта Маньлаха үбү ылыга ынах дин ойду бул чуолкайдик быһаарыллан, отчуотунан төлөнүүхтээх Нэхилөөктөргө анал комиссиялар тэриллиэхтээхтэр Кооперативтарга үй 24-гээх отчуотунан, баһыйнай хаһаайстыбыларга "Фермер-2" отчуотунан Отгон чааһынайдарга хаһаайстыбаннай көлүбүгө куллэригилибит дваннайыннан. Ити отчуоттар түмүктөрүнөн сэттинни 1 күнүгэр баар ынахтарга быһыт 8-тыны тың биэрэргэ төбө үп төлөнөрүгэр расчёт оҥорулууда. Уп баһынайдар, кооперативтар расчётнай счёттарыгар көһүөгэ Отгон

чаахыг эвдэр ласпорт куопуйатын, ИНН куопуйатын комиссија тугтарыахтара. Барытын түмэн "Россельхозбанк" Чурагчытараа филиалтар куулэриэхтара. Баан хас бэйрдиолэриэн кыгтары дуо-габар оҕорсоор докумуон ыгытаа. Расчетнай счег аһан үбү оһто мөһүрүөдө. Маннааха хас бэйрди сүөһүлээх киһи болормталоохтук сыһыалнаһара, доку-муоннары кэмнээр, бэрээдэхтээхтик туһараро илэлиилэр.

Ыланар ынага элпит тэрээһиннээх хаһаайыстыбаларга 7 мөл. 230 тыһ. солк. түнүгүлүннэ. Бирдирдэ эбиллибэт ынахха 30 тыһ. солк. Эдэр фермер граныны ылыыга конкурс тэрийлибэтэ. Биһиги улуустан 7 фермер-Г. П. Захаров (Кытаанах), Н. Н. Дьячковская (Кытаанах), Е. Е. Владимиров (Кытаанах), В. В. Сырытников (Төлөй), Г. А. Никоноров (Мындаайы), С. А. Говоров (Сылан), П. Е. Попов (Хатылы) хаһаайыстыбаларын сайылларыгыта бизнес-быйааннарын көмүскээн 1,5-тиг мөл. сууммалаах граны ыллылар. Дыах көргөн ферманын сайылларыгыта аналлаах 3 мөл. 300-түү тыһ. солк. сууммалаах граннарга Сылантан "Куолас" бааһынай хаһаайыстыба (П. Д. Трофимов) уонна Арыылаахстан "Куас" бааһынай хаһаайыстыба (Д. И. Захаров) тигистилэр.

Кыстынча кэмизэр, тэрэһиннээхтэс көрдүбүт. Суоһу, сыһы кыстыгы туоруур аһылыга баар буолла. Тизини таһыы үлэлэрэ ыгытылаллар. Дьон-сэргэ наастарынаннаата, кыстыгы этэнигэ туоруурга үлэллиргэ-хамсыларга быһаарынылыта бита.

Капитан Алексей СЛЕПНОВ.

«Алабаркаан» үнхүү ансаамбыла тэриллибитэ 10 сылыгар

ОХУОРДААХ ОБО СААС ҮНГҮҮЛҮҮР

Үнжүү, музыка нэрэ зйгэтигэр
клар эрдэгтгэн састыбыгт өгд
ой-санна, билин - нүрүү өтгүзэн
сайдар, культураны, искусствойны,
литератураны этгизн-хаанынан
директик ылынар, келге быһыла-
тынн сайдылты үрдүк таһынна-
ах болоар.

Г.Д. Протодинкин аатынан Аларар орто оскуолатын "Аларар-каанн" үгүсүү ансамблына тэрмилэһигиэ быйыл 10 сылын туолла. Үгүсүү көрө эйгэттөрү уһуйар-үөрөтөр Саха Республикатын кулчулуратын туйгуна Ольга Егорова Баштеева. Кэин оскуолага үөрэнэригитин үгүсүү эйгэтэи этнэл-халыылар собулукка, араас фестивалларга, концерттарга кытты-быттылар барбыта. 1993 с. Дьокуускайдаагы кулчулра уолла искусствонно кышкыктын үгүсүүгү салгыттан бүтэрэн, Мирный улуутун Арыл-лах соһулуктэргэ "Гуой-Хайа" кулчулра кэинигэр хорсөбөрүмүнүн үлэтин саралаабыта. Оччоттогу элэр үлэһиктэ кулчулра үлэһиттэрин кыста тэһэтэ тэһиллэһиэхэ кытары үлэһитэргэ улаахын эппиттэһэ сүкэрэһилибитэ. Элэр эрчимтэх үлэһит кэһилтэх дьолун араас таһыһаах уус-уран көрүүлэргэ угуйбутунан-үөрөп-тэһиһэ барбыта, биһэртэ-биир

эгэлгэ үнжүүлэр туруурдлан ис-
цигтэрэ.

1996 с. А.П. Гоголев аатын
Чурапчыгаары ор музыкалтай
оскуолатыгар үнүү кылааһын
салайааччытынан үлээбитэ.
2002 сытан күн бүтүнүгүр дизир
Алар орто оскуолатыгар үнүү
куруһугун салайар. Үлэһин сүл-
дһан, илгиттэн, 2004с. Дьокуускай-
даары педагогическай институтка
социалнай педагог идэтин
байылаабыта. Ольга Егоровна
оволору саха уһун атын оску
нурттарын кэрэ-болон, ураты хам-
салыылаах үнүү искусствотыгар
үөрэтэр, сайыннар. Үнүү ис-
куствотын орой кыра сааһытан
"наада" дигинин салайтаран, кэ-

нэлэр барыны бары түргэнник
ылынэр саастарын учуоттаан, ха-
ра манайыттан ылыбт оролоро
ноомо 10-с сылын дьарыстанал-
лар. Оскуоланы бүтүрбүт оролоро
кэни туһабын хатаран, салтым
үтүкүү көрө айтынар уһуулула-
лар.

Бүгүнгү жүннэ "Амсаркаа-
на" үлсүү ансаамбыллар 1-кы -
11-с кылаастартан 70-ча оро дэ-
рыктанар. Ансаамбыл нэһилиэк-
ка, улууска, республикага ыһыл-
лар, культурунай дьаһаллар
кохтоох кэлтэаччылары. Нэһили-
эк олохтоохторо юниһэр сийиһи-
лэринэн кин туттуон туттар. Ос-
куола салалтата уонна
тороллуттэр ностуумнэрин бэлэ-

мөгөр хүүс-көмө буудалчар Баай уопуттаах салайааччы; айымнылаах үлэтин алдох ситийинэлэр туоһулуудлар Кини салайаар "Аларсаалта ансаамбыл" "Хотугу сулус" республикатаары телевизиянай күрөх хас да тогултээх лауреата, дипломана, 2008с. олимпийскай Кытапкы ыһтыллык бы фольклор воуогултар илс ардыларынаагы фестиваль кыттылааар, 2011с. "Маралайы ойуодара" 20 сыллаах үбүлүөйүтөр анамыт региональной үңкүү күрөтөр Гран - при хаһаайына. Ансаамбыл улууска, республикаа ыһтыллар уус-уран көрүү, фестиваллар кыйыһтылаахтара уонна призёрдара.

Ольга Егоровна үлгүлүүтө үөр-
төрин таанынан араас ойгүзү хабан
үлгүлөр. Ол курдук, оворлору ийис
хаммаңдын спортиний аэробика
кара дьарыктыыр. Хаммаңдаларө
регионга, республикага ыгтыл-
ылыгыг спортиний аэробика
курскөтөрүн ыгтылывлаактара,
призердара. Кини оркуо-
лаа технология, физкультура
учууталларыг методический кол-
боһугун салайар. Кини салататы-
нан методический колбоһук учу-
уталлара 2008-2009 сс. үөрөх ды-
лылар ыгтылывыгыг чөл олох бы-

райыңар Үөрөх мөхкөмтөрөөтүн
Граһын ылыытара. Бизр улахан
ситиһикитиэнэ - оһуола КВН-а
"Чарыас", "Сыгыы сырбайдар"
хамаандалар респуһиктаагы
күрөктөргө ситиһиһиктик кы-
тыһыһара буолар. Оһуа Егорона
10-с кыһас салайааччыта Кини
кыһаһын оһолоро түмсүүһөктөр,
оһуолара ыһыһылар дыһаһлар
саамый бизр көһтөөх кыһтааһы-
һара.

"Алардьаана" үүһэр-сайдар,
дьомто-сэргээ элбэх үөрүүнү
аналар. Уңкуунэн дьарыктанар
оролор кэрэ зигэр, төрөөбүт нуруот
үгөһин итыктыгырга уһуһул-
лахтар. Бу эдэр кылуонени истии-
гэ улахан суолталаах. Выйыл
"Алардьаана" Саха Республико-
тын образцовый ансамбыл" үрдүк
аатын сукта. Бу Ольга Егорова 10
сыдыах сырыллаах үлэтин түмүгэ.

Түүнийг туһанан, "Алдар-
наан" ансамблы, голчт салгай-
аччын Олга Егоровнаы 10
сыллаах үбүлгүйгүтүн уонна
Саха Республикатын образцовай
ансамблы буолбүсүтүн ити-
истик-истииник ээрдэлибит.
Хаһан да эһиги дуулуургут
молтооботун, оруу үрүктүн
үлүккэ, көрүр дэбэйлэг.

ВІНОГОВИЦЬНА,
директорка інтэр үлэр
сэлбүймэччлэ

Маны туһан

Билингги үйгэр банк картатын хайдах туһанарыг, нини туох суолталаарыг, туһатыг бэрэ биһилээр. Онгон пенсионердарга аналдаах Сбербанк Маастро сойроһоннай картатын туһунан өссө сийһилгэ сырдтаахпыттын баһарабыт. Бу туһунан Сбербанк сайтааа чылыгын солбууааччыта Туйра Ивановна Павлова сийһилгэ кэспитэ.

- Сөрбэлэг нэгдлийнхэнэбит ийнхүснээр ага саастаах дьонутар - пенсионер-дарта ордук табыгастаах "Маэстро" социалый картаны огторол талаарар Санта карта пенсионны бэйэ биримзэтин хэрэг үмшаргар, харчмын Росси хайа баатар мулгуу устаргар табыгастаах. Карта чеккен солкуобайлан арлышар, ол зардалылта "Пенсионный-Глюк" ууршыры курдук сынга 3,5% суотгондулар. Ити пенсий ылаачтчымарги

НЭРДЭМ БИЭРЭЛЭЭР.

Вийлал республикага аан бастан Дькуускай куракка Полков уулуссатын 14-с нүмэрдэх аадырыһыгар самослуживание орбита арылыһа. Бу офиска инбалииттэргэ сөл түбэхэр арылһы намайһа үрдүктүгэз бэһэмсаттар тураллар, бу курулук модульнай конструкциялар кэллн Ленин проспектын 25-тэр уонна Каландаринский уулуссатыгар баар аадырстарыннан турдулар. Офистар 24 чаас устата тохтобула уонна оробулд своих үлэһиллэр.

-Харчы хамсаагийнхын, уларьмьылары тайдсах кэтээн көрөөсхэ сөбүй?

- Бишлэж туран, сөөгөд харчы хамсаахыгнн көрө сүлдэр хайаан да наадашах. Банккомт нөгүө картаны утан, харчы хаалгыг нээмэгийн түһүмүн кумаагыгнн таһааран, 10 бүтэһик устугу дүү, үгүү дүү олоорониларын көрөөхкэ

ТУҒАНЫ АҒАЛАР КАРТА

ордук суолталаах. Ону таһынан карта арайыгытын уосенна сылтааҕы көрүүтүнүктүгүнүн бирик бэйэстэ үйүтүр.

Манай тахьнаан сбербанк үгүс тэрлэ-
тэни кытгары дусгабардаах буолан, пен-
сионердар картанын маһиһалларга,
аттекага, араас атыл-эргизэл юуһунэр-
гэр атымластыт таваардарын, оҥоһул-
лубут оҥолорун төлөһөр ымактаастар.
Ону таһынан бу социальный карта
"Сбербанк Махталала" дуэн анал програм-
мала кыттар буолан, хас атымластарың
айлы экии бопус, чэлэгити оҥоһулар.
Баанрга самосбслуживание системата
көрүүлэр буолан, карта нонүө ОДЪКХ,
шоҳ-длааһах атын да оҥолорун, кредит
тоһобурун, картатыан картага харчы
тоһобуру оҥолорун туох да уочараты су-
ох түрүннөөх тоһуоххо соп Сбербанк
"Маэстро" социальный картанан
туһанаар пенсионердар эбин чэлэгити-
лоох бырыһааныһан ааруһулар потреби-
тельная кредити ыллар быраагымактаа-

Билиги үгүстүк араас: толбурдари, полициялары, полуоктары кэсса нонго толүүбүт, ошкү хаарыашпах биризмэбинтин барыабыт. Отгон билигтин төрөппал көсөтүлүп толүүрү барыстаах буолла. Маттан ыла коммуналый, уот, телефон, Гелиос-ТВ, нолуок, хайа бадарар бас билии туоһутуп ылар көсөтүлүмүна араас толбурдариин төрөппал нонго толөһөр кыахтаныабыт. 45-төн тахса орогу илэр кыла бу картаны туһанар.

Бэлэнгийн туруугуудан Сбербанк республика үрдүктэй дээн саамай сандьар торосгоох сирдөрфөгэр, баан офистарылар 360 терминалыа туруурда. Олортон 131 терминал Дьокуускай куоратна туруру Банкоматтар уолна төлөбүрү олторор терминалылар судургу менсинах буолан, хайа баатар кэлиһис туох да уустуга суох туттар, өскөтүн ыарырдатар түтүһүгэр хас биридн баанна баар промюутер-спецналыстар ылан

сop. Эбин "Мобильнай банк" онгогу холбогтордохоо, хас биeрдин онгохулдубут операция туһунан телефoнгa смс-ийгитинэрийн кэлэр, оччoр хас биeрдин банк ээлшбээн куруутун бойотын счe-тутар хаалбыт харчы кээмэйн туһунан бэлэ, тyoх хамсааһын тахсыбыгын кэтин сылтаар.

- Клиентэргүйтгээр хэнийг өнгөлөрү
онгоруултуй?

- Сфербын хөгжилд хөрөнгийн хөрөнгийн бичигтэй тухайн үрдүүрүтэр элбэх үлээн бичиг, анхилары онгорор. Пенсционерларга агаан агаарз агаарз, "Уочарата суух пенсия" хамгаалнаа бичигтэйларга хайла-үйз үгсээ кубудуйда. Онү тухайн бичигт офистерарыг үзлбгт пенсционерларга хайлаан да ураты сыйлаан, сийлэн бичаарын онгт онгоролар.

- Өсөлтүн ПИН-кодгүйн сүтэрэн эбэтэр цмнан кэбиатизацинэ хайдах буала-
бынэй?

- Мангын түбэлтэр элчиг банк салаларыг сайн байнгын суурайгт санга ПИН-кодтой картань 15 күн ийнхэн олохуулан тахсар. Карта олохуула сүүлээр бирээмэлтэр харчылгын офистан паспорт көмөтүн устуохутун сол. Эбэтэр кылбизин бэйтин картань ПИН-кодун билэр эрээр атын дьон билбэтэ буолуо дик муунах-сылар буолаларына карта кодун самообслуживание терминалларын көмөтүн бэйэтэ уларьылан сол.

Сбербанк өнгөрөн өнгөтө сэлсэн аавыг турсан, хэргээн илэр. Ити төрүүтэ интернет уонга сага технологишлар сайдыларьаар сытар. Ожиг "Маэстро" социалнай карта аһыгы олоххут өссө биэр ситиһилэлэх хардыта, ага саастаах ыгык-мааны дьомхут олоххорун чөлчөтөр, күннөжү түбүстэрин аччатар өгө булар.

Санаабын этэбин

НЭБИРИИ, ХОЙУТААНЫ ТОХТООБОТ

Үс сымлаарыта эбитэ дуу "Нэһирсэ, сымлаатыһан, куруук хойутаан садалаан" дэҥҥэ ыстатыйа суруйбутум. Дьон бэркэ сэргээр-бэттэрэ. Оҕо бары ыгытталар дьаһаллар ордук уруулар, үбүлүөйдэр аһары хойутаан садалааналлар, олус нэһирбэит, сымлаатыһа-быт дэҥҥэ санааларбын түэрүтүм. Ол түктэри адымашпыт аһан-араан бигэрбэт, өссө сүтүрүр, бөрүлөр күрдүс.

Бийыл күнүн нэбилмэктэргэ буолбут үс биллэр-көстөр үлэ дьонун олохторун көрдөһө көмөрүн бэлэттээр өрөгөйдөөх үбүлүүйдэригэр сыргыттыл. Ыраахтан-чугастан ыгырымчан ыалдьыт бөрү кэлэн, бырааһынан-ныахтар пьэрэйдэн-шаргыдан, олус үчүтэйдик аастылар. Ас-үөл өтүгүнэ ийи этэ да барбат. Ол эрэри биер суолтан хомойдум, кэлэйдим диэххэ табыллыбат, чэ, соннууйдум диэххэ. Ол туохтан? Маннайы үбүлүүй ыалдьылыт бөриэмэттэн чаастан ордук, жээк орообута 2 чаас хойутаан сагаланылар. Онтон үһүскэ 4 чаастан ыгырымчан баран огуолка киирэ ? (!) чааска биирдэ олордубут. Эгэргэ дылы, кээх көһүөүр дэри кэтэһин. Манна биер суолу бөлөһүөххэ Ыраахтан, Дьосуускайтан тэйиэ ыгырыллыбыт ыалдьыттар сии соҕо кэлбиттэрэ. Эрдэ соҕус сагалыыха сон этэ. Оку баара дэриэбинэ иһэ-көртлөр, таһынары ыаллар кэлэн, көрөн бизрэккэ олус кэтэһиннэрдилэр. Дьэ, буолар да эбик! Адьах көктөрө сирн 2-3 чаас "аһаһаһыа" дикэ.

Мангас үөрүүлэх тэрсөһиннээрэ аһары хойутааһын сир аайы куруук хатыланар сүөргү үгэсэ кубулуйда. Ити үһүс үбүлүүн барар күнүсэр 3 көстөөх дэрижинээр 3 чаастан буолуохтаах урууну салалхайтахтаах таамадһарын 4 чаас бэрдэн аастыгын хэснэ хэлэн айыбгытара. Ол уруу тоһоң саралааһыга буолуой? Игилэр түмүктэригэр улахан тэрсөһиннээрэ ыһарыы түлхүт ийи, хастан садаланарын көрөн баран, бастаан тоһоңж, хэс чаас хойутаан тийиһир туһулан толкуйдуур. Онуук буолбатах дуо? Күнүс 3 чаастан буолуһа "5 ийиһэ саралааһа сүөгэ", 4-тэи диин суруллубут түтөнүсэр "5-кэ тэйдэхтэн хойутааһыны" диин санаага кииреро чулхай.

Олтон тогт байгаа эрдэ унгарыгт дүгэх-
хэ, "Ээ, дээн сэн-бнэр эрдэ кэлбэттер, сэл-
лаахыраллар" дээн буулар. Ол кэннэ тэрдэ-
хычээр бэйлээр хойтууулар, сороор ула-
хан үбүлүйдэргэ, өрдүк урууларга, дээн сэн
мүстүүбүтгарын кэннэ, аны уоллаах-кыс-
хыбтер улахан салайаачылар, тойботор кэл-
сэн бнэрбонго кэлэйннэрлэлтер баар суол.
Ийн "дээн хойтуур, ол ийн" дээн толжуй
гүртү сэлдэ. Мнэ 70 саастын бэлэстнэрбонго
бчастан унгарыгын бнэр дагын кэнн хойту-
лаабатара. 5 чаас 10 мүнүүтэ сагалмамыга.
Ийн дэону хойтуурга бэйлбэт үерэтэн, үгэс-
күбүлдүгэн кэлэстнбт.

Манжук үбүлүйдөдө, сыбаайбалары,
улахан төрөөнөдө бодьомугүт кэмизер
сакталырга мин жорон жыйылазакмин. Бастакы-
гьстан, ити сян бээр хойтуулулар джон сап-
ааһыдан кунус 3, 4 частан илгылар себе су-

оо. Бээжинсээр үлэ күнэ, оройбул да күнээрэ дэли дундээрээр үлэлээр-хамнааста үгүс. Ытгарыны күнэ 5 частан дээр сөп буолуу этэ. Очторо дуннор күнэ аһылыктарын аһаан баран 7-р кэлбэтээр чыкчы. Эбэтэр кыра, орто тэрээһиннэри, корпоративнай беччээрри 6 частан дэргэжэ дагыны тогу табыллыбыт? Ол онулар хойутааһына суох биризмэтигэр саралаахха юм дагыны сүүтэрбэт иви. Иккисинэ, тэрийэгчилэр, ылдыгытар 100 бырыһын кэлэллэри кэтэспүкэ мууһаны тогу тардан, микрофону холбоон саралаабытынан барыахтарын наалд. Хойутаагытар тоһон барыахтар суора. Ол арылах нэс, сылба дону кэтэһиннэрэн сүүһүлэи күнэни хааны оһогор соһоһо сүөх.

Аллыгын аңгардаа уруулдараа, үбүлүтүлсөргө эрэ хойутааһын тахсар буолбатах. Үгүс албах муһуһахтарбыт, ордух кулуугуһаҥа буолар кэнсирдэр, бичирдэр, үтэс курдук хойутааһына суох сарламмыттар. Холобура, бэйил күһүтү билиһиннэх ырыаһыттар Далаана устунда Эрчөө "Адьыһыт" 8-чаастан сарламмыахтаах кэнсирдэрингэр кыйыттым ыһаһын арай тивибитэ 6-чаастан буолбут кэнсир хойутаан сарламмын үтөнүһөн буолда тураара үһү. Онон 9 чаас ааһыһа сараланан, буһуһын хойутаан кэлбита. Соторутаарыта олус үчүтэйик барбыт нэһимтэк санаа баһыһыһын ниаутураҕыта 35 мүнүүтэ хойутаан сарламмыта. Ону үксүтүг "хата сонно сарламмыа ээ" дэһэн иһэтиһтө аһыһа сарламмыт буолдохтааххыл.

Чо, илгивлэк Хойкутуурга, сыйлыбатымарга төртү үрөзүн хавшлылт. Болдоомгут кэмгэр збэгэр кыратык хойтуан саралымлыт дыһалиартан, хата, соһуйуох курдуклук.

Мягтан сийлэртөн эгнэлэхэйн! Дорлто-
ор! Мэлмээ хойутааһыны, сэлмээтэйлмээ
тохтогуугуш! Байн-байнбигин! убаас-
таһыарыг, дон биригэстийн харыстһыарыг!
Холбоор, 100-200-300 иэһин кыттар тэ-
рөөһинитэр, бирааһынһыгтар чмас алһыар,
чмас кэтэһинһэриг бу дон бука барытугу эрө
үлэлэхтээхтэрэ, оигруухтаахтара эбэтэр
эрд тэиһэн салһааһаахтара хмалар эбэтэр!
Кыратыгтан ылааха, кыһынтыг кэмтэ
тоһоох элбэ массынна кэтэһин халһаага
көрүүтэй борту урһыгара буахуу?

Атын дааны улуустарга, оннооёр куораттар хойутуулар дигэн бэйэбитин уоскутуну муорун. Мокс холобуру батыһыаһыаһын.

[illegible]

MISAKI ICHIMARU

Консультант Елена МАКАРИНСКАЯ

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндүтүк саныр амаар абабын, эйбэс эйзэбитин **Алексей Александрович СИВЦЕВЫ** 60 саасын туолар кэрэ - бэлэз күнүнэн ис сүрэхтэн ийэн турган итиитик - истинник эбэрдэлиибит!

Күндү киһибит кыайыас үлэбинэн, техникаба ураты дьабургунаан, айылбаттан бэрлибит уһанар талаанньынан, сапталыгынан, сайбас, элэккэй майгыгынан бар дьонгар ытыктанарынан, холобур буоларынан кизин туттабыт. Күндү киһибит биһиги туспутувар ахсаабат кыһамньыг, эйбэс сыйыаныг, уураабат тапталыг, дьонуннаах сүбэн - аман иһин барга максалбытын тиздэбит.

Баарабыт эбэрдэи эримнээх, ээгиз - эбдик доруобуйаны, үөрүү - көтүү үктэллээх, дьол - соргу тосхоллоох олоху.

Олохун арыгынан - тапталлаах кэргэннин, эбэбитин Елена Петровна кытта үһүн да үһүн дьоллоох олоху.

Эбэрдэи кытта уолун Юрий, кийитинг Лена, сиэнэрин Алеша, Антон, Артем Сивцевтар.

С.А. САРТЫДАЕВ, глава МО "Чурапчинский наслег".

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении конкурса на замещение вакантной должности муниципальной службы, главного специалиста администрации МО "Чурапчинский наслег"

1. Организатор: Администрация МО "Чурапчинский наслег" Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия).
2. Почтовый адрес: 678670, РС (Я), с. Чурапчин, ул. Ленина, 30 а, тел./факс: 8 (411 51) 41-053. Email: seladm@mail.ru.

3. Предмет конкурса: Заключение трудового договора на замещение вакантной должности муниципальной службы, главного специалиста администрации МО "Чурапчинский наслег".

4. Дата начала подачи заявок: с 6 ноября 2012 года, по адресу организатора конкурса.

5. Дата окончания приема заявок: 21 ноября 2012 г. 12:00м. местного времени, по адресу организатора конкурса.

6. Место, дата и время рассмотрения и оценки конкурсных заявок: 22 ноября 2012г., в 15:00м. местного времени по адресу организатора конкурса.

7. Срок заключения трудового договора: в течение 3 дней со дня подписания итогового конкурса.

Требования к участникам конкурса:

- 1) Достигшие возраста 18 лет, но не старше 65 лет;
- 2) Наличие высшего образования;
- 3) Стаж работы не менее 3-х лет;
- 4) Отсутствие судимости;
- 5) Общее знание ПК и современного офисного оборудования.

Документация на участие в конкурсе должна содержать:

- 1) Заявление с просьбой о поступлении на муниципальную службу и замещении должности муниципальной службы;
- 2) Резюме;
- 3) Копия паспорта;
- 4) Копия трудовой книжки;
- 5) Документ об образовании;
- 6) СНИЛС;
- 7) ИИН.

С.А. САРТЫДАЕВ,

глава МО "Чурапчинский наслег".

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении открытого конкурса на выполнение работ по капитальному ремонту многоквартирных домов

Дата публикации извещения: 15 ноября, 2012 года.

Предмет конкурса: право заключения договора подряда на выполнение работ по капитальному ремонту многоквартирного дома № 1 с. Чурапчинского улуса (района).

Адреса многоквартирных домов и перечень работ:

№ лота	Место выполнения работ	Наименование работ согласно пункту 3 статьи 15 ФЗ от 21.07.2007 №185-ФЗ
№1	Жилой дом №5 по ул. Курортная с. Чурапчин	Ремонт кровли.

Источники финансирования заказа:

- средства Государственной корпорации - Фонда содействия реформированию жилищно-коммунального хозяйства;
- республиканского бюджета;
- собственников помещений многоквартирных домов на проведение капитального ремонта;

Заключительный конкурс: Товарищество собственников жилья "Эрчим".

Организатор конкурса: Товарищество собственников жилья "Эрчим", ИИН: Адрес: Республика Саха (Якутия), Чурапчинский улус, село Чурапчин, ул. Курашова 8, ул. Коммунистический телефон: (41151) 42-175. Контактное лицо заказчика - Монастырев Леонид Григорьевич руководитель ТСЖ, Председатель ТСЖ - Шестаков Афанасий Иванович по всем вопросам обращаться по телефону (41151) 42-175 - Хомолдуров Василий Васильевич.

Начальная (максимальная) цена договора подряда:

Лот №1 - 273 975,00, рублей;

Срок окончания работ по ремонту МКД: согласно договору.

Крайний срок подачи конкурсных заявок является день и час вскрытия конвертов с конкурсными заявками. Заявки подаются по адресу: Чурапчинский улус, с. Чурапчин, ул. Курашова 8 админист. УЧ "Хата" с 10:00 часов до 17:00 часов с 7 ноября 2012 года по 26 ноября 2012 до 10 часов по местному времени.

Вскрытие конвертов с конкурсными заявками будет произведено в 11 часов 00 минут 26 ноября 2012 года по адресу: Республика Саха (Якутия), Чурапчинский улус, с. Чурапчин, ул. Ленина, 30 а, актовый зал администрации наслега.

Подведение итогов отбора: 26 ноября 2012 года в 12 часов 00 минут по адресу: Республика Саха (Якутия), Чурапчинский улус, с. Чурапчин, ул. Ленина, 30 а, актовый зал администрации наслега.

Официальный интернет-сайт для публикации информации: сайт Министерства жилищно-коммунального хозяйства и энергетик Республики Саха (Якутия).

ЖИЛЬЕ С УЧАСТКОМ

На основании Соглашения от 28 июня 2012г. подписанный между МО "Чурапчинский улус (район)" как "Заказчик", АКБ "Алмазэргиэнбанк" ОАО как "Банк" и ООО "Макрос" как "Застраховщик" в Чурапчинском улусе с. Чурапчин начинается строительство 12-ти 4-х квартирных жилых домов на территории "Квартал Учителей", расположенный по адресу с. Чурапчин, между улицами Софронова и Учителей.

Строительство ведет Застройщик ООО "Макрос", на земельном участке, отведенном ООО "Макрос", согласно договору аренды земельного участка № 372-А-11от 06.10.2011 года, кадастровый номер земельного участка 14:33:013007.200.

Строительство объекта осуществляется только за счет средств участников долевого строительства настоящего объекта.

Желающим приобрести 2-х, 3-х комнатные квартиры в 4-х квартирных жилых домах по ПИЛОТНОМУ ПРОЕКТУ, согласно договора долевого участия, пункта 4.1.1 ООО "Макрос", как ЗАСТРОЙЩИК, готов рассмотреть различные варианты погашения стоимости квартир за счет собственных средств. К каждому клиенту (участнику) индивидуальный подход. Все интересующие вопросы по тел. 41-731, 89142655842.

Стоимость квартир Пилотного проекта

площадь	цена за 1 кв.м.	Стоимость квартир минимум	субсидия 35 %	Остаточная стоимость квартиры без субсидии
71	35 700,00	1 670 700,00	899 640,00	2 570 400,00
54	35 700,00	1 255 870,00	674 730,00	1 917 800,00
36	35 700,00	835 380,00	449 810,00	1 385 200,00
цена за 1 кв.м.	35 700,00	23 205,00	12495,00	

МАХТАНАБЫТ

Бу дьыл сэттинньи 14 күнүгэр биһиги күндүтүк саныр эйзэбит, арабыт, Хатылы иһилиитигэр олохтоор, үлэ ветерана Апприан Николаевич Федоров уһун ыарахан ыарыыттан күн сириттэн күрэхтөөтө 1 сыла буолар. Ыарахан күнүгэр биһиги күүс-көмө ойбул буолбут чутас дьоммутугар: аймахтарбытыгар, ыһса ыалларбытыгар, табаарыстарбытыгар, чуслаан арабыт, эйзэбит чутас табаарыстарыгар Семен Николаевич Ивановка, Николай Афанасьевич Федоровка, ону тэпэ Н.Н. Горюховка, И.П. Седяковцевка, Н.Н.Козловка барга махталбытын тиздэбит.

Кийилэргэ уонна кыныр дьон кэргэттэригэр чэпчээн доруобуйаны, үтүс үөрүүнү баарабыт, үүтэ-сайда туруун!

Уола, кыһа, кийитигэ күтүөгэ, сиэннэрэ.

Кэриэстэбил

ОЛОҔУ ОЛУС ТАПТЫЫРА

Ортом, убайыт Ганя Захаров ыарахан ыарыыттан сүрэхтэн ыалдьан олохтон туораабыта бу дьыл сэттинньи 21 күнүгэр биһир сыла буолар. Олус кыһаһы бүтөрөөт армияга сыл баран кэлбитэ. Салтыгы үөрөтүт Олүөхүмүр мөхөтөк - суолтар иһитин ыһыта. 20 сыл массовый үлэһитэ Кален 6 сыл предприниматель буолан олус собулээн үлэһитэ, массовый саппаас чаастарын тыйыһыт этэ. Ганя көрсүү, самый майгылаара, албэх табаарыстардаага, олох олус таптыыра. Ганя сырдык эриэһин баптылаа, бырааттара салгыахтара.

Ганьны кистирибитигэр көмөлөсүт табаарыстарыгар, аймахтарбытыгар махтанабыт, баарабыт кыһааһа доруобуйаны, дьоллоохтук олорун.

Ийэтэ Анастасия Петровна.

Кыһааһа иһилиитин олохтоор ДЯЧКОВСКАЯ Розалия Васильевна

уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кутурданынан тиздэбит:

- Дьячковская Розалия Васильевна олохтон туораабытынан уолутар, эдэр фермер Николай Николаевич Дьячковскаяга, убайыт РФ үтүлэс эх фермер Иван Петрович Пономаревка Чурапчин улуусун бааһынай хаһаайыстыбатын ассоциацията.

- Дьячковская Розалия Васильевна олохтон туораабытынан ордурутар, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар Кыһааһа иһилиитин олохтоох салалтата, ветераннар сөбүлүүтөрө.

- Күндү адыһыттар Дьячковская

Розалия Васильевна олохтон туораабытынан ордурутар, сиэннэригэр Дьячковскаяга Пономаревтар, Горбуновтар, Кыһыттан Егасовтар, Чурапчинтан Ромовтар, Пономаревтар.

- Кыһааһа иһилиитин "Саһарга" туолбутун олохтоор, ытыктыыр, күндүтүк саныр биһир дьолдулаахтара Дьячковская Розалия Васильевна олохтон туораабытынан ордурутар, сиэннэригэр, күтүөгтэригэр, аймахтарыгар "Саһарга" туолба олохтохторо.

- Кыһааһа иһилиитин олохтоор Дьячковская Розалия Васильевна олохтон туораабытынан биһиргэ үөрөмүт одоохтоскудаларыгар Алма Коледезниковага, кэни дьон кэргэннэргэр, чутас дьолутар 1999 сыл-

лаах ыһуустар.

- Күндү дьолулаага, албэх ор, сиэннэригэр, эбэргэ Дьячковская Розалия Васильевна олохтон туораабытынан ордурутар, сиэннэригэр, аймахтарыгар ийэлэригэр дьолулаага Клавдия Николаевна, Мария Прокопьевна, кэпкүтэр ордурутар.

- Тапталлаах ийэтэ Дьячковская Розалия Васильевна олохтон туораабытынан биһиргэ үөрөмүт дьолулаага Саргылана Николаевна Дьячковскаяга Кыһааһа орто оскуолата 1994 сыллаах ыһууһа.

- Күндү ийэтэ Дьячковская Розалия Васильевна олохтон туораабытынан биһиргэ үөрөмүт дьолулаага Светлана Николаевна Свиридовна Кыһааһа орто оскуолата 1993 сыллаах ыһууһа.

Одлулуун иһилиитин олохтоор, потребкооперация ветерана

СИДОРОВА Анастасия Алексеевна

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кутурданынан тиздэбит:

- Сидорова Анастасия Алексеевна олохтон туораабытынан ордурутар Александрга, Николайга, кийитигэр

Наталияга, сиэннэригэр Одлулуун иһилиитин дьаһалтата, ветераннар Сибиига.

- Тапталлаах ийэлэргэ, потребкооперация ветерана Сидорова Анастасия Алексеевна олохтон туораабытынан ордурутар, бары аймахтарыгар "Маһарыччан" потребкооперацията баһабылыаһыта, профкома, ветераннар сөбүлүүтөрө.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Элпиктиир секретарь, сурух отдела - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ.
Быраап отдела - О.В. ТРОФИМОВА.
Доруобуйа харыстабыла, культура отдела, литературной сотрудник - Н.Н. ПУХОВА.
Экономика, спорт, тма хаһаайыстыбатын отдела - А.М. СЛЕПЦОВ.
Ычат, үөрэхтэригэр отдела - Н.Д. БУРЦЕВА.
Корреспондент - В.Н. ПЕТРОВА.
Верстальщик - Л.К. ПОПОВА.
Бачээтэччилэр - Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ, С.А. ПАВЛОВ.

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствата, Чурапчин улуусун "Сага олох" редакционной-издательской холбоһук автономной учреждение. Российской Федерации Роскомнадзор СР управлениытар 2012 с. кулун тутар 15 күнүгэр регистрацияламмит нүмэрэ - ПИ №14-0238.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчин сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефонкорыт: редактор - 41-332, отделлар - 41-265, 41-358. E-mail: saganaloh@mail.ru

Бачээкэ сакаас: № 156 (10588) Тираж 2040. Хатыт сыаната: 10 солк.

Сага олох

Автор сурутар элбэр санаа редакция позициятар мэлдьи өтүбүтэр буолбатах. Сурутар ыйыттар чакылар кыһааһаахтарыгар эппиэтиги автор тус бэйэтэ сурут.

Хатыт бачээкэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бачээкэ бэрилини: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбоһукка 14.11.2012 с. офсетка бачээттинэ. Адырыһа: 678670, Чурапчин сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекс: 54907. Хатыт нэдиэлэһэ үстэ: оптуорунуукука, чэппиэргэ уонна субуотэга тахсар.